

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

Toimetus, tel. 490-23. Piiskopi 2.

Talitus, tel. 463-24. TALLINN; Toom-Rüüti 10.

Tellimishind aastas Kr. 5.—
ühes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—
Üksiknumber 15 senti.

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR
JA VASTUTAV TOIMETAJA
A. PULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektsooni juhataja J. Janusson
Sektsooni nõukogu esimees A. Meerits
Põllumajandussektsooni juhataja J. Kurkus
Sektsooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp
Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 47

Tallinn, 21. novembril 1939

V aastakäik

SISU:

	Lk.
PÕLLUMAJANDUS	
Elusloomade hinnad laatadel	792
PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD	
Võiturg	794
Juustuturg	794
Peekoniturg	794
Tapaloomade ja lihaturg	795
Toornahkadeturg	795
Kanamunaturg	795
Piimaturg	796
Teraviljaturg	796
Linaturg	796
Kartuliturg	797
Aedviljaturg	797
Kalaturg	797
INFORMATSIOONI OSA	
Eesti Panga nädalaaruanne	798
VALISMINISTEERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED	
Saksa—NSVL-u majandussuhted	799
Muudatus ja täiendus tööstus- ning käsitöette- võtete seaduses Lätis	799
Uus korraldus lubade andmisel kaubandusettevõ- tete alal tegutsemiseks Lätis	800
Metallikasutamise piiramine ehitustegevuses Lätis	800
Munade uued kokkoohtuhinnad Lätis	800
Uusseadus sõjakindlustuse kohta Soomes	801
Seadus Taani põllumajanduse abistamiseks	801
Tugev munahinna tõus Taanis	801
Norra riiklik viljakeskus ostab väliskaera	801
Veiste arv sept. 1939. a. Hollandis	802
Põllumajandussaaduste tagavaru Hollandis	802
Munade hinna tõus Prantsuses	802
Belgia väljavoolubade kehtivusaeaga pikendati ihelo kuule	802
Optimism paberi muutmises Türgis	802
Rekordne kohvi väljaveedu Brasiiliast	802

CONTENTS:

	Page
AGRICULTURE	
Prices of Live Stock at Fairs	792
AGRICULTURAL MARKETS	
Butter Market	794
Cheese Market	794
Bacon Market	794
Cattle and Meat Market	795
Rawhide Market	795
Egg Market	795
Milk Market	796
Grain Market	796
Flax Market	796
Potato Market	797
Vegetable Market	797
Fish Market	797
INFORMATION PART	
Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return	798
FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION	
German—Soviet Economic Relations	799
Latvia Amends Industry and Handcraft Law	799
Permits to Operate Businesses under New Lat- vian Regulation	800
Latvia Limits Use of Metals in Construction	800
New Wholesale Egg Prices in Latvia	800
New Finnish Law on War Risk Insurance	801
New Law to Protect Danish Agriculture	801
Market Rise in Danish Egg Prices	801
Norwegian State Grain Board Purchasing Foreign Oats	801
Dutch Cattle Census, September 1939	802
Holland's Agricultural Supplies	802
Rise in French Egg Prices	802
Belgian Export Permits Prolonged for One Month	802
Optimistic Outlook for Turkish Paper Production	802
Brazil's Record Coffee Exports	802

PÖLLUMAJANDUS

ELUSLOOMADE HINNAD LAATADEL.

PRICES OF LIVE STOCK AT FAIRS.

Elusloomadega kaubitsemise laataidel näitas okt. elavnemist, kuna loomi toodi suurel arvul müügile. Tagasihoidlikum oli hobuste pakkumine, mistõttu keskm. väärtusega tööhobuste hind isegi veidi tõusis; pisut paranes ka rammusamate lihaveiste, nimelt härgade-pullide hind, kuna kõigi teiste loomaliikide juures esines hinnalangus.

Liigitades okt. laatu loomade arvu poolest leiame, et laatu, kus loomadega kaubitsemise oli elav, oli 45%, laatu, kuhu oli toodud loomi keskmiselt müügile, oli 30% ja 25% laatadest oli loomadega kaubitsemise poolest vaikne. Seega oli kaubitsemise loomadega tunduvalt suurem kui eelmisel kuul. Suurel arvul toodi müügile praakloomi, kuid suurem pakkumine mõjustas ka lüpsilehmade hinda.

Hobuste hinnad, müllised langesid madalseisu aug., on näidanud väikest paranemist.

Paremad tööhobused maksusid aug. 346 kr. ja sept. ning okt. 347 kr.

Keskmise headusega hobused maksusid aug. 197 kr., sept. 198 kr. ja okt. 202 kr.

Hinnad on madalamad kui m. a. okt. paremail tööhobusel 12% ja keskmisil 19%.

On tõenäoline, et hobuste hinnad sarnlvalt eelmiste aastate hinnakujumisele aasta lõpul näitavad tõusu.

Veiste hinnad on apr. alates näidanud püsivat langust. Sept. lüpsilehmade hind küll veidi tõusis ja võis loota, et edasine hinnalangus jääb seisma, kuid nüüd on suurenenud pakkumisega langenud taas ka lüpsilehmade hinnad.

Nõudmine laataidel oli parem rammusaile lihavesile, mistõttu ka härgade pullide hind pisul tõusis.

Heade lüpsilehmade hind langes sept. 89 kr-lt okt. 83 kr-le, s. o. 7%; keskmise väärtusega lüpsilehmade hind 65 kr-lt 62 kr-le, s. o. 5%.

M. a. hinnast on okt. hind madalam häil kui ka keskmise headusega lüpsilehmadeil 27%.

Härjad-pullid maksusid okt. 78 kr. sept. 76 kr. vastu. M. a. hinnast on härgade-pullide hind 24% madalam.

Lihalehmad maksusid okt. 58 kr., hind langes seega vaid 1 kr. Müllikate hind langes eelmise kuu 42 kr-lt okt. 39 kr-le, s. o. 7%.

Lihalehmade ja müllikate hinnad olid okt. 28% madalamad kui m. a. samal ajal.

Vasikate pakkumine okt. oli väike, kuid mõjustatult üldisest hinnalangusest langesid laataidel ka vasikate hinnad.

Vasikad maksusid okt. 10,2 kr., mülline hind on eelmise kuu kui ka m. a. samaaegsest hinnast 7% madalam.

Lambad maksusid 10 kr., seega jäi hind peagu eelmise kuu tasemele. M. a. okt. maksusid lambad 10,8 kr.

Pörsad on hinnas tunduvalt langenud. Okt. maksusid kuni 6 näd. vanused pörsad 7,5 kr. eelmise kuu 8,6 kr. vastu. Okt. hind on aasta kõrgseisu hinnast, mis oli juunis, 46% madalam. Pörsad 6—10 näd. vanused maksusid okt. 10,8 kr. eelmise kuu 13,4 kr. vastu. M. a. samaaegsest hinnast on okt. hind pörsastel 12% madalam.

Toodust ilmneb, et okt. laataidel oli loomade pakkumine suurem kui nõudmine, palju laadaletoodud loomadest jäi madalate hindade tõttu müümata. Vähem oli toodud müügile hobuseid ja vasikaid, kuna veiste, lammaste ja pörsaste pakkumine oli suur.

Hobuste hinnalangus on jäänud ära, kuid hinnad on madalamad kui m. a. samal ajal.

Lüpsilehmade hinnad okt. langesid ja on m. a. hinnast 27% madalamad. Lihalehmadest oli parem nõudmine rammusaile. Lihaveistest härgade-pullide hind tõusis vähe, teisel langes. M. a. okt. hinnast on härgade-pullide hind 24% ja lihalehmade ning müllikate hind 28% madalam. Vasikate ja müllikate hind langes kuu kestel 7%.

Lammaste hind jäi peagu endisele tasemele, kuna pörsaste hinnad langesid ja hind on m. a.-st madalam 12%.

Tallinnas jäid liha jaemüügihinnad okt. sealihale eelmise kuu tasemele, veise- ja lambalihale on sept. alates langenud, kuna vasikaliha näitas sept. ja okt. tõusu.

Vasikate hind sept. tõusis ka laataidel,

kuid okt. esines langus. Seega on hinnakäik okt. toimunud siin erinevalt.

Nov. peetud laataladel kujunesid hinnad ja nõudmise-pakkumise vahelkord järgmiselt:

Harku laatal 1. nov. oli loomade pakkumine k. aastaaja kohta keskmine, kusjuures veiste pakkumine oli siiski suurem kui nõudmine. Hinnad laada kestel püsisid ühtlased.

Keskmise headusega tööhobuseist maksti kuni 180 kr. Paremaist lüpsilehmadest maksti keskmiselt 80 kr. ja keskmisist 60 kr. Põrsad kuni 6 näd. van. maksusid 8—12 kr.

Lasva vallas Lindora laal 1 nov. oli loomade arvu poolest keskmine, pakkumine suurem nõudmisest ja laada lõpul võis närgata hobuste ja veiste hindades langust. Hobuseid oli toodud müügil 20, veiseid 140. Häist tööhobuseist maksti 270 kr., keskmisist 180 kr. Veised olid hinnas odavad. Lüpsilehmadest maksti 40—50 kr ja lihalehmadest keskmiselt 40 kr.

Lambad maksusid 7 kr. ja kuni 6 näd. vanused põrsad 4—5 kr.

Petseri laal 1. nov. kujunes loomade kaubitsemise poolest elavaks, kusjuures hobuste ja põrsaste pakkumine ületas nõudmise. Häist tööhobuseist maksti keskmiselt 250 kr. ja keskmise headusega hobuseid sai osta 120 kr. eest. Lihaveiseist maksusid härjad-pullid 75 kr., lihalehmad 60 kr. ja mullikad 40 kr. Vasikad maksusid 10 kr., lambad 8 kr., kuni 6 näd. van. põrsad 5 kr. ja 6—10 näd. van. keskmiselt 10 kr.

Võrreldes neid hindu okt. kuu laadahindadega Petseris näeme, et hindades on toimunud langus.

Jõelähtme laadale 2. nov. toodi müügil hobuseid 60, veiseid 40 ja põrsaid 300.

Paremad tööhobused maksusid 300 kr., keskmised 170 kr. Kuna veiseid oli laadal vähe, olid ka hinnad võrdlemisi rahuldavad. Häist lüpsilehmadest maksti 100 kr. ja keskmisist 75 kr., kuna lihalehmad maksusid 60 kr.

Põrsad kuni 6 näd. vanused maksusid 8 kr. ja 6—10 näd. vanused 12 kr. Põrsaste hindades esines laada lõpupoole langus.

Vändra laadal 2. nov. oli loomi müügil keskmiselt, suurem oli pakkumine veiste alal.

Paremad tööhobused maksusid 400 kr. Lüpsilehmadest maksti kuni 120 kr., kusjuures keskmine hind oli peamiselt 80 kr. Härjad-

pullid maksusid 70 kr. ja lihalehmad 50 kr. Põrsad kuni 6 näd. van. maksusid 8 kr. ja 6—10 näd. van. 12 kr.

Pala laal 2. nov. oli loomade arvu poolest käesoleva aastaaja kohta elav. Hobuseid ja vasikaid oli laadal vähe. Veiseid oli müügil rohkesti — 118, lambaid 78 ja põrsaid 230.

Keskmise headusega lüpsilehmad maksusid 65 kr., härjad-pullid 70 kr., lihalehmad 60 kr., mullikad 40 kr., vasikad ja lambad 8 kr., põrsad kuni 6 näd. vanused 7 kr. ja 6—10 näd. vanused 10 kr.

Rakvere laal 6. nov. oli loomadega kaubitsemise poolest elav, nõudmine ja pakkumine enamvähem tasakaalus ja hinnad laada kestel püsisid. Müügil oli toodud hobuseid 205, kusjuures häist hobuseist maksti 400 kr. ja keskmisist 250 kr. Veiseid oli müügil vähe. Häist lüpsilehmadest maksti 110 kr. ja keskmisist 80 kr. Põrsaid oli laadal rohkesti — 550 ja hinnad odavad. Kuni 6 näd. vanused põrsad maksusid 6 kr. ja 6—10 näd. van. 8 kr.

Võrreldes hindade kujunemist Rakveres okt. laadahindadega näeme, et hobuste hind on jäänud peagu endiseks, lüpsilehmade hinnad on tõusnud, langus esines aga põrsaste hindades.

Kambja laadal 6. nov. oli hobuseid müügil vaid 3, veiseid 170, lambaid 25 ja põrsaid 40. Veiseid oli müügil rohkem, kui nõudmine, hindade langust laada lõpupoole ei olnud siiski märgata.

Head lüpsilehmad maksusid kuni 80 kr., keskmised 60 kr. ja lihalehmad 50 kr. Härjad-pullid maksusid 80 kr. ja mullikad 40 kr.

Lambad maksusid 12 kr. ja põrsad kuni 6 näd. vanused 6 kr.

Valgalaal 7. nov. oli vaikne, loomade nõudmine-pakkumine oli tasakaalus ja hinnad püsisid.

Häist tööhobuseist maksti keskmiselt 300 kr., keskmisist 150, keskmisist lüpsilehmadest 60 kr. ja lihalehmadest 50 kr., vasikad maksusid 9 kr., lambad 10 kr., kuni 6 näd. vanused põrsad 5 kr. ja 6—10 näd. vanused 8 kr.

Elmise kuu laadaga võrreldes näitasid Valgas veiste ja põrsaste hinnad langust, hobuste ja vasikate hind jäi endiseks, kuna lamaste hind tõusis.

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÖITURG. — BUTTER MARKET.

Võihindade kujunemine välisturul toimus m. n. üldiselt e. n. tasemel. Kuna aga võiturgude osatähtsus üldises või väljaveos muutus, noteeriti meie eksportvõihinnaks 185 s. kg franko saatejaam e. n. 189 s. vastu. Tendents rahulik.

Nagu Euroopa tähtsamaist karjamajandusmaist teatatakse, soodustab praegune see ilmastik piimakarja söötmist ja seega ühtlasi ka piimatootmist. Kõrgete söödahindade tagajärjel on aga seejuures ostusöötade tar-

vitamine Taanis ja Hollandis vähenenud, mistõttu piimatoodang on madalamal tasemel kui m. a. samal ajal. Ühtlasi on piimatoodang Taanis jõudmas hooajalisse madalseisu.

Siseturul maksus m. n. või s. kg:

Talinnas	— lanavõi 205—210, käägivõi	185—200
Tartus	— „ 205—210, „	185—195
Viljandis	— „ 210, „	180—200
Valgas	— „ 210, „	188—205
Pärnus	— „ 205—210, „	190—195
Rakveres	— „ 200—210, „	180—185
Narvas	— „ 205—211, „	185—190

JUUSTUTURG. — CHEESE MARKET.

Aasta kolmandal veerandil muutus juustuturuseisund maailmas üldiselt kindlaks ja mitmes maas näitasid hinnad sept. tunduvalt tõusu. Nõudmine juustule on jäänud püsima ka hiljem ja turg on kindel. Nov. võib juustuturul märkida nõudmise elavnemist. Hinnad Prantsuses on näidanud tõusu ja seda pehmel kui ka kõvadel juustusortidel. Kuna tarvitus on suur, siis arvatakse, et edasisel hinnatõusul saavutatakse peagi m. a. hinnatase, kuna praegu on hinnad veel m. a-st madalamad.

Taanis on turg kindel ja valitseb elav nõudmine, toodang näitab sesoonselt langust.

Saksas on elav nõudmine kõigile juustusortidele ja turg kindel. Ka Itaalias on juustule hea nõudmine ja hinnad paranenud.

Talinnas noteeriti juustuhindade noteerimiskomisjoni koosolekul 20. XI juustule järgmised hinnad:

Eksportjuust, mis on vanem kui 120 päeva:

	Juusturatta raskus	
	80 kg ja üle	alla 80 kg.
12 A palli	130 s. kg.	120 s. kg.
12 B „	117 „ „	107 „ „

	Juusturatta raskus	
	80 kg ja üle	alla 80 kg.
11 A „	118 „ „	108 „ „
11 B „	115 „ „	105 „ „
10 ABC palli	100 „ „	100 „ „

Siseturu-juustuhinnaks noteeriti šveitsi juust 110—125 s. kg, hollandi juust 100—110 senti kg, baksteini juust 100—110 s. kg ja tilsiti juust 110—115 s. kg.

Konservjuust noteeriti rasvasisalduse järgi: juust, mille kuivaines on 35% rasva 100—110 s. kg, 45% rasvasisaldusega 130—160 s. kg ja 50% rasvasisaldusega juust 170 s. kg.

Ühes riikliku juurdemaksuga saavad juustutööstused eksporditava šveitsi juustu eest praeguse võihinna taseme juures järgmist hinda:

	Juusturatta raskus	
	80 kg ja üle	alla 80 kg.
12 A palli	170 s. kg.	160 s. kg.
12 B „	147 „ „	137 „ „
11 A „	148 „ „	138 „ „
11 B „	135 „ „	125 „ „

PEEKONITURG. — BACON MARKET.

Peekon- ja elussigade turuseisund paranes. Hinnad tõusid peekon- ja elussigadel 2 s. kg-lt.

K. n. maksavad Lihaekspordi ühistapamajad peekonsigade eest järgmisi hindu s. kg-lt:

Tapakaalud	1. sort	2. sort	3. sort	4. sort
60—72 kg.	100	95	89	Sise-
55,5—59 „	95	91	85	turu-
72,5—75 „	95	91	85	hinnad
75,5—80 „	91	87	84	

Elussigade hindadeks noteeriti:

90—120 kg. rasked	70 s. eluskaalu-kg.
121—160 „ „	78 „ „ „
üle 160 „ „	70 „ „ „

Võrreldes m. a. samaaegse hinnaga on praegune noteering tunduvalt kõrgem.

TAPALOOMADE JA LIHATURG. — CATTLE AND MEAT MARKET.

Tapaloomade ja lihaturul oli m. n. tapaveiste pakkumine keskmine, nõudmine tagasihoidlik, hinnad nädala keskmiselt jäid siiski endisele tasemele. Tendents eelolevaks nädalaks noteeriti selgusetu.

Nii maksus nädala keskmiselt veiseliha:

Suured pullid rammusad 45—48 s. ja keskmised 43—45 s. kg.

Väiksemad pullid rammusad 42—44 s., keskmised 40—42 s. ja lahjad 38—40 s. kg. Eluskaalu järgi maksusid suuremad pullid 28—30 s. ja väiksemad pullid 24—26—28 s. kg.

Lehmad ja härjad: nuumatud 50—55 s., rammusad 40—50 s., keskmised 30—35 s., lahjad 24—28 s. ja praak (rebasteile) 20—24 s. kg; eluskaalu järgi alates lahjadest 17—24—30—34 s. kg.

Mullikad: nuumatud 50—55 s., rammusad 42—44 s., keskmised 40—42 s. ja lahjad 31—39 s. kg.; eluskaalu järgi 19—26—28—34 s. kg.

TOORNAHKADE TURG. — RAWHIDE MARKET.

Toornahkadeturu seisund m. n. jäi püsima e. n. tasemele. 17. nov. s. a. noteeriti Börsikomitee juures toornahkade hinnad franko vastuvõtupunkt 20. XI — 26. XI s. a. järgmiselt:

Veisenaahad, värsked, I sort 80 s., II sort 70 s. ja III sort praaknahad 55 s. kg; soolatud nahad I sort 96 s., II sort 87 s. ja III sort — praaknahad 70 s. kg. Tendents selgusetu.

Vasikanahad, kuivad I sort, kerged värskelt kuna 3,5 kg kr. 4,00 tk., II sort

KANAMUNATURG. — EGG MARKET.

Kanamunahindades avaldus siseturul paranemine. Kuna valitsuse otsusega kindlustati 13. nov. alates eksportmunade hinnaks 130 s. kg, kõvenes eksportmunade hinnanoteering 135 s-le kg franko kogumispunkt e. n. 130 s. vastu. Siseturumunade hinnaks noteeriti 120 s. kg ja 20—45 g raskuste kamamunade hinnaks 95 s. kg franko kogumispunkt.

Keskliit „Eesti Munaeksport“ saatis neil päevil munatühisusele ja kanamunade kokkuvõtjaile ringkirja, milles öeldakse, et tapetud lindude ekspordiga jätkatakse katseid. Kanamunade kokkuvõtjaid palutakse saata elus-

Vasikate pakkumine-nõudmine oli keskmiselt tasakaalus; hind nõrgenes siiski 2 s. Tapetud vasikad ühes nahaga maksusid: nuumatud 68—73 s., rammusad 53—58 s., keskmised 48—53 s. ja lahjad 43—48 s. kg; eluskaalu järgi vastavalt sordile 34—37—42—54 s. kg.

Lammaste pakkumine keskmine, nõudmine samuti. Tendents püsiv. Tapetud lambad ilma nahata: rammusad 45—50 s., keskmised 37—44 s. ja lahjad 32—37 s. kg.

Eksportlambaliha-hinnaks Tallinna tapamajades 1 kr. kg, eluskaalu järgi franko saatejaam 42 s. kg.

Sigade pakkumine keskmine, nõudmine samuti. Tapetud sead ühes peade-jalgadega: noored, peekonkaalulised ja rasvasead 83—86 s., lihasead 78—82 s. ja vanad emised 70—77 s. kg; eluskaalu järgi noored ja rasvasead 65 s. ja lihasead 62 s. kg.

värskelt raskemad kui 3,5 kg ühe kg hind kr. 1,20 ja III sort — praaknahad kr. 2,50 tk. Tendents kindel.

Lambanaahad, I sort OJ kr. 3,85 tk., II sort J kr. 3,50 tk., III sort L kr. 2,75 tk., IV sort K kr. 2,25 tk. ja V sorti praaknahad kr. 0,80 tk. Tendents kindel.

Hobusenaahad, I sort soolatud 17 kg ja üle ning värskelt 20 kg ja üle kr. 10.— tk., II sort soolatud alla 17 kg ja värskelt alla 20 kg rasked kr. 6,50 tk. ning III sort — praaknahad kr. 3,50 tk. Tendents selgusetu.

linde Tallinna. Vastu võetakse vanu kanu ja kukkesid, kalkuneid, hanesid ja parte. Kanade eluskaal peab olema vähemalt 1,7 kg, kuna sulgijaid kanu palutakse mitte saata. Hinnad franko Tallinn on järgmised:

kanad	60 s.	eluskaalu-kg.
kuked	50 "	" "
haned	90 "	" "
pardid	1.— kr.	" "
kalkunid	1.— "	" "

Linnud tuleb saata selliseis puurides, kus nad vabalt liigutada saavad ja sulgi ei hõõru ära. Nagu kuuleme, on nõudmist linnuliha järele mitmel pool välismail.

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahindade noteerimiskomisjon noteeris 20. nov. s. a. Tallinna kohta järgmised piimahinnad: I valiku rõõskpiim müügil piimakauplustele 14 s. l. ja müügil piimatööstustele 13 senti liiter, II valiku rõõskpiim müügil piimakauplustele 12 s. l. ja müügil piimatööstustele 11 senti liiter. Piima järele nõudmine hea. Kui eelmisel nädalal veel osa piimakauplusi maksis talupidajatele II valiku rõõskpiima eest 11 s. l., siis nüüd on enam-vähem kõik hakanud maksma 12 senti liiter.

Väikemüügil maksus piim piimakauplustes m. n. senti liiter:

	I valik		II valik	
	pudelites	lahtiselt	pudelites	lahtiselt
Tallinnas	18—19	—	15—16	13—14
Tartus	17—18	14—15	—	13—14
Narvas	16	—	—	12
Viljandis	15	—	—	11—12
Pärnus	18	14	—	13
Valgas	16	—	—	11—12
Võrus	—	—	—	12—13
Haapsalus	—	—	12	10

Eelmisel nädalal tõusis väikemüügil piimahind Valgas ja Võrus.

TERAVILJATURG. — GRAIN MARKET.

Tänavuaastane nisusaak maailmas jääb käesolevaid andmeid pisut väiksemaks m. a. rekordsaagist, kuid üldiselt osutub ta paremaks kui rahuldavaks. Nisutoodangut maakera põhjapoolsel osal arvatakse kujunevat ca 1000 milj. kv-le m. a. 1070 milj. kv. vastu. Maakera lõunapoolses nisukasvatuspriirkonnas on saagiväljavaated seniste hinnangute järgi soodsad. Argentiinas ja Uruguais on saagihinnangud head ja väga head, kuid mõlemas maas on kasvupind väiksem kui aasta varem. Austraalias on saagihinnang samuti hea, tänu suurtele niiskustagavaradele, milliseid leides maapinnas juba enne külvit.

Rukkikasvatuseisund on tänavu hea, nagu märkisime nisukasvatusegi kohta. Rukkiisaagid paiguti ulatuvad m. a. tasemeni, kuid kohati ületavad selle.

Söötviljade — odra ja kaera — toodangud töötavad tänavu kujuneda väiksemaiks kui aasta varem.

Teraviljahindades maailmaturul võis m. n. panna tähele hinnalanguse süvenemist, mis hakkas ilmema juba nädal varem.

Rukkihind m. n. keskmiselt langes Chicagos noteeriti nädala keskmiselt rukkihinna eest 52,42 c. buš. e. n. 53,00 c. vastu, s. o. 2,2% odavam. Winnipegis maksus rukis m. n. keskmiselt 55,77 c. buš. e. n. 56,45 c. vastu, s. o. 1,2% odavam.

Nisuhind püsis enam-vähem e. n. tasemel, kusjuures langus ilmes Chicagos, kuna Winnipegis näitas väikest tõusu. Chicagos maksus nisu m. n. keskmiselt 87,56 c. buš. e. n. 87,85 c. vastu, s. o. 0,3% odavam, ja Winnipegis 70,65 c. buš. e. n. 70,15 c. vastu, s. o. 0,7% kallim.

Maisihinnaks oli m. n. keskmiselt 50,15 c. buš. e. n. 50,40 c. vastu, s. o. 0,5% odavam e. n. hinnast.

LINATURG. — FLAX MARKET.

M. n. ei toonud linaturgudele erilisi uudiseid. Tootjais mais on linaturg endiselt kindel ja nõudmine lina järele elav.

Belgia turul esinevad ostjaina peamiselt saksa ja iiri ketrajate esindajad. Prantslased tunnevad ostu vastu praegu vähem huvi. Linavarte saamine Belgia toorlinavabrikute jaoks Prantsusest on takistatud, samuti on Hollandist raske saada linavarsi, sest hinnad on liiga kõrged. Erilisi raskusi aga sellest Belgia toorlinavabrikutele ei teki, sest Belgia oma linakasvupind on märksa tõusnud ja seetõttu ei saa linavarte puudus toorlinavabrikuis

kujuneda kuigi teravaks. 1939. a. linakasvupind Belgias oli 50 000 ha.

Linakokkuost petseri ja võru lina piirkonnas on õige elav, kuna hoffs-lina kokkuostmises ei ole senini märgata erilist hoogu. Samuti on linahinnad Petseris märksa kõrgemad kui mujal Eestis. See on tingitud peamiselt sellest, et petseri ja võru lina on turule tuues juba enam-vähem valmis eksportkaup, mida on võimalik vedada kohe välja. Hoffs-lina nõuab aga enne veel üleharimist, mis nõuab aega ja seepärast turukonjunktuuri muutuste kartusel ei julgeta maksta hoffs-lina eest päevahinda.

15. skp. peetud kuulaadale Petseris toodi 6—7 vagunit lina, mis müüdi hinnaga keskmiselt kr. 1.60 kg R-sordi alusel.

Linaseemet tuleb veel ainult õige vähe turule, kuid hind on tõusnud järjest. Senini on Petseri turule toodud ca 70 vagunit linaseemet.

Linahindade noteerimiskomisjoni koosolekul Tallinna Börsil 17. nov. noteeriti linakokkuostuhinnad riiklike standardsortide alusel franko kokkuostja ladu kg-lt s.

KARTULITURG. — POTATO MARKET.

Kuigi ekspontöride poolt tehti korraldusi lõpetada maal raudteejaamades seemnekartulite vastuvõtmine, tuli siiski m. n. veel mõniklammend vagunit seemnekartuleid sisse. Tallinna ladudes on praegu rohkesti veel seemnekartuleid, millede realiseerimine on selgusetu. Viimasel ajal on toodud Tallinna rohkem söögikartuleid. Enne külmade tulekut püütakse toimetada talveks suuremaid tagavaru kohale.

Siseturul nõudmine endiselt elav tööstuskartulite järele. M. n. hinnad püüsid enam-vähem e. n. tasemel.

AEDVILJATURG. — VEGETABLE MARKET.

Õunaturul on paremate lauaõunte hindades märgata nädala jooksul väikest tõusu. Pakkumine püsib endine, kuna soodus ilmastiik ei tekitata takistusi õunte müügiletoimetamises.

Köögiviljaturul on nädala jooksul tõusnud õige tunduvalt tomatihind. Kasvumajatomateist nõutakse nüüd juba kuni 2,50 kr. kg. Samuti on tõusnud sallati hind, mida nüüd saab toota muidugi ainult kasvumajades.

Lillkapsaid on müügil veel üsna vähe ja nende müügis on madal. Seepärast ei ole nende järele ka nõudmist ja hinnad on langenud 5—30 s. tk.

Aedsaaduste hinnad noteeriti 17. XI järgmiselt:

Õunad, eksportkõlblikud, pakkimiskuludeta, franko kokkuostupunkt, sügissordised 20 s. kg, talisordised 35 s. kg ja antonovkasordised tööstusõunad franko raudteejaam 20 s. kg. Tendents püsiv.

KALATURG. — FISH MARKET.

M. n. siseturu-kalakaubanduses valitseb keskmine tegevus. Tavalisi kalasorte, peamiselt sisevetest, tuli müügil rahuldaval ko-

	Võru- ja Petserimaal	Mujal Eestis
R	150	147
HD	141	133
D	132	129
OD	123	120
LOD	114	111
H	105	102

Takk I sort	98
Takk II sort	88
Takk III sort	78
Ehitustakk	15—20

Tendents kindel.

Kartulihindade noteerimiskomisjoni koosolekul 20. XI 39 noteeriti Börsikomitees järgmised väljamaksuhinnad põllumeestele:

1. Söögikartul raudteejaamades kr. 3,20—3,50 kv.

2. Seemnekartul: majasteet kr. 4,20—4,40 kv.

Seemnekartulihind 100% eksportkõlbliku valiku eest vastavalt tunnustamisklassile.

3. Tööstuskartul tärklisvabrikuis 14—15 s. tärklise-kg. P.-Eesti piiritusvabrikuis 14—16 s. tärklise-kg, L. Eesti piiritusvabrikuis 17—20 s. tärklise-kg. Tendents kindel.

Sibulad, ekspotkõlblikud, pakkimiskuludeta, franko kokkuostupunkt 15 s. kg. Tendents püsiv.

Sigurid, eksportkõlblikud, pakkimiskuludeta, franko kokkuostupunkt 26 s. kg. Tendents kindel.

Konservkurgid, eksportkõlblikud, franko ladu Tallinn ca 5 kg neto plekktoosides kr. 2,70. Tendents püsiv.

Jõhvikad, eksportkõlblikud, pakkimiskuludeta, franko kokkuostupunkt 17,5 s. kg. Tendents kindel.

Tallinna turul maksusid 20. XI:

	a. kg.		s. kg.
Õunad	15—70	Peet	15—18
Pirnid	50—200	Porgand	10—20
Jõhvikad	25—30	Kõrvits	15—20
Tomatid	50—250	Salat	120—150
Sibulad, vene	20—25		s. tk.
Peakapsas	12—15	Lillkapsad	5—30
Hapukapsas	25—30	Kurgid, hapend.	4—10
Kaalikas	15—18	Sibul, roheline	5—7

gusel, nende müügilhinnad tarbijale vastuvõetavad, mistõttu nõudmine neile elav, kuna parimaid kalalaikike (koha, angerjas, haug)

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

SAKSA. Saksa — NSVL-u majandussuhted. — *German-Soviet Economic Relations.*

Seoses Saksa-NSVL-u kaubandusliku kokkuleppega käsitleb „Der Deutsche Volkswirt” küsimust, kui suures ulatuses võib NSVL varustada Saksat kaupadega: NSVLiit on viimasel aastal eksportinud ainult nii palju, et rahuldada oma importvajadusi. Kuid sellega ei ole veel öeldud, et ta ei võiks eksportida enam, kui tal seks on tähtsaid põhjusi. Paljude saaduste juures oleks küllalt Saksa varustamise parandamiseks, kui NSVL korraldaks oma senise väljaveo ümber.

Mõningate tähtsate saaduste väljavedu NSVL-st ületas juba senini Saksa sisseveotarvituse mitmekordselt, näit. puudu, odra ja mangaanmaakide väljavedu. Tuleb märkida, et NSVL on maailma suurimaid teraviljatootjaid. Tema nisutoodang on ca 7 korda ja tema rukkitoodang 3 korda suurem kui Saksas, kaeratoodang on samuti 3 korda ja odratoodang enam kui 2 korda suurem. Suhkrunaereid toodetakse NSVL-s praegu sama palju nagu Saksas; mõlemale riigile langeb ligi pool kogu suhkrunaeritoodangust maailmas. Teskitiilalal on NSVL suurim tootja eriti sõjajanduslikult tähtsate lina ja kanepi alal, mida suuremolt kasvatatakse lähedalasuvais lääneprovintsidel. Lina maailmatoodangu 7,67 milj. dz juures 1936. a. langes Suur-Saksale ja Poolale 0,84 milj. dz, NSVL-le 5,3 milj. dz, kuna Eesti, Läti ja Leedu kokku tootsid 0,65 milj. dz. Manillakanepi maailmatoodang oli 1936. a. 3,83 milj. dz. Sellest langes 1,4 milj. dz. NSVL-le, kuna 1,08 milj. dz toodeti Itaalias, 0,11 milj. Poolas

ja 0,27 milj. Rumeenias, mis kõik on maad, milledega Saksa seisab segamatus kaubandusvahekorras. Peale selle on NSVL kolmas puuvillatootja maailmas. Alates 1935. a. on NSVL-u puuvilla omatarvitus väiksem kiirelt-kasvavast omatoodangust. 1937. a. saavutati puuvilla 8,2 milj. dz, peagu 10% toodangust maailmas, kuna India 10,27 milj. dz-ga tootis vaid veidi enam, ja vana puuvilla maa — Egiptus — 4,95 milj. dz tunduvalt vähem.

Teine tähtis ala on jõuained. Kiirelt kasvav toorõlitoodang oli 1938. a. 30,1 milj. tn. Pealeselle omab NSVL. suurt piiritusetoodangut; nii toodeti 1936. a. 6,97 milj. hl puhast piiritust, kuna samal ajal toodeti Saksas, kus tähtis osa oma jõuainete tarvitusest rahuldatakse piiritusega, 3,7 milj. hl, Tšehho-Slovakkias 1 milj., Austrias 0,26 milj. hl. Kui lõpuks veel arvestada Poola tähelepanuväärivaid toodanguvõimeid, ei ole Saksa bilanss sel alal sugugi halb.

Teiste tähtsamate foorainete alal omab NSVL suuri tootmisvõimusi, mis osalt juba on leidnud laiaulatuslikult rakendamist. Tema metallidega varustumine seisab omal jalgal; sealjuures on tähtis, et ta on kergemetallide — alumiiniumi ja magneesiumi — suuremaid tootjaid. Ümmarguselt veerand asbesti maailmatoodangust langeb NSVL-le.

Kõik need kaalutlused tõendavad seega, et NSVL võib Saksale anda suurel kogusel sõjajanduslikult tähtsaid saadusi, lõpetab „Der Deutsche Volkswirt”.

LÄTI. Muudatus ja täiendus tööstus- ning käsitööttevõtete seaduses Lätis.

Latvia Amends Industry and Handicraft Law.

Vastavad muudatused on tehtud järgmisil kaalutlusil:

Senini seadused ei nõudnud ettevõtte seismajäämisel või sulgemisel vastavat ametiõiguse luba. See olenes ettevõtjast. Normaalaega-dei selline korraldus rahaldas, eriti kui kaubandus-tööstusametil oli õigus toodangu normimiseks.

Praeguses olukorras, mil lahkuib 60 000 saksa rahvusest kodanikku, neist 40 000 Riias, on vana korraldus tülikas. Tänu muudatusile ja täiendustele seaduses on kaubandus-tööstusministeeriumil võimalik korraldada ettevõtete sulgemist, seismajäämist ja likvideerimist vastavalt üldsuse tarvidustele.

Uus korraldus lubade andmisel kaubandusettevõtete alal tegutsemiseks Lätis.

Permits to Operate Businesses under New Latvian Regulation.

Vastasutatud Läti kaubandus-tööstusministeeriumi juht avaldab järgmist:

Paljud alad läti majanduselus on allutatud riiklikule kontrollile ning nende ettevõtete tegevus toimub süsteemikindlalt vastavalt riiklikele vajadusile. Ainult sisekaubanduses peagu eranditult valitses täielik vabadus algatuse kui ka kauplemise suhtes.

Riigi statistikabiüroo andmeil anti 1938. a. 38 339 äripatenti, kuid tegelikku äride arvu peetakse suuremaks ja arvestatakse 45 000-le. 1938. a. oli Lätis 46 173 kaubandus- ja tööstusettevõtet, neist 37 524 linnades ja 8 649 maal. Ettevõtted linnades ositusid järgnevalt: Riias 17 991, Liepajas, Daugavpilsis, Jelgavas, Ventspilsis ja Rezeknes kokku 8503 ning teisis linnus 11 030.

Ettevõtete arvu tuleb veel võrrelda elanike omaga, et saada küllalt iseloomustavat pilti. 1938. a. tuleb linnades ühele kaubandusettevõttele 24 elanikku ja maal — 142, Riias

29, Liepajas 26, Daugavpilsis ja Jelgavas 25, Ventspilsis 24, Madomas 9, Kārsavas ja Villamas 8 jne.

Neist arvudest nähtub tarvitajate väike arv kaupluse kohta, mis mõjustab hindu. Ühtlasi väikese tarbijaskonna tõttu ei suuda ettevõtted rahuldada sanitaar- ega hügieennõudeid.

Siit tulletub, et ka sisekaubandus tuleb allutada riiklikule kontrollile. Vastavalt on antud uus seadus kaubandusettevõtete avamiseks.

Sakslaste lahkumise tõttu suur arv äriomanikke vahetub. Statistikabiüroo andmeil asus senini Lätis 2442 saksa rahvusest äriomanikku, neist 1505 Riias. Uus seadus lubab kaubandus-tööstusministeeriumil rakendada sisekaubanduses printsipe, millised oleksid terved rahvuslikule majandusele ja vastaksid kõigi rahvakihtide nõudeile.

Metallikasutamise piiramine ehitustegevuses Lätis.

Latvia Limits Use of Metals in Construction.

Siseministeerium on andnud järgmised eeskirjad metallikasutamise piiramiseks ehitustegevuses:

1. Rauda, plekki ja teisi metalle võidakse ehitustegevuses kasutada ainult järgmiseks ehitusiks: a) gaasikaitsevarjendite ja kergelt-süttivate ainete hoiukohtade katuste ehitamiseks; b) tulekindlate treppide trepikodade ehitamiseks; valgustus-, vee-, gaasi-, kanaliseadmete, jahutus- ja külmiseadmete ehitamiseks; d) puulkonstruktsioonide valmistamiseks ja kinnitamiseks, müüride kinnitamiseks, poltide, naelite, masinate ja eriseadmete valmistamiseks.

2. Pealeselle võidakse kasutada metalli järgmisil juhtudel: a) väiksemate kõrvalehitiste katuseis, kusjuures plekki ei või kasu-

tada enam kui 20% katusepinnast, arvatud kaasa vee-ärajoosutorud, b) olevate ehitiste ja nende osade katmiseks katusega, kusjuures aasta jooksul ei või plekki kasutada üle 8% katusepinnast.

3. Kus see on võimalik, tuleb metallide asemel kasutada puud, kive, telliskive, katusekive ja teisi kodumaisi ehitusmaterjale.

4. Punktides 1 ja 2 nimetatud juhtudel võidakse metalle ehituseks kasutada ainult ehitusdepartemangu igakordsel loal. Selle loaga ei ole seotud teede, sildade, sadamate, kanalite, samuti sõja-, teede- ega põllutööstusministeeriumi ehitised. Neil juhtudel otsustab metallide kasutamise üle vastava töö juht.

Munade uued kokkuostuhinnad Lätis. — *New Wholesale Egg Prices in Latvia*

Põllutööstusministeerium määras munade kokkuostuhinnaks 1. XI — 31. XII 2 lat. kg. Ajavahemikul 1. IX — 31. X oli kokkuostu-

hind 1,60 lat. kg ja 1. XI — 31. XII 1938 1,80 lat. kg.

SOOME.**Uus seadus sõjakindlustuse kohta Soomes.***New Finnish Law on War Risk Insurance.*

Soome uus sõjakindlustus kõlab järgmiselt:

§ 1. Sõjaajal, sõjaohus või sõjast tingitud olukorras võib riik võtta, edasikindlustusi kindlustuste suhtes, millised on kindlustatud kodumaiste kindlustusseltside poolt.

Esimeses lõikes nimetatud riiklik kindlustustegevus, samuti selle põhimõtted, määratakse kindlaks valitsuse poolt.

§ 2. Riiklikku kindlustustegevust teostab sõjakindlustusasutus.

Sõjakindlustusasutis võib sõltumatult kindlustuslepingute seadusest määrata tingimusi kindlustuste jaoks, millede suhtes riik võtab edasikindlustusi.

§ 2 nimetatud kindlustuste kindlustuspreemiad on kohtuotsuseta või määruseta panditavad.

§ 3. Kindlustuspreemiad ja teised sissetulekud, millised saadakse riiklikust kindlustustegevusest, kasustatakse kahjusummade tasumiseks edasikindlustuslepingute järgi ning teisiks sõjakindlustustegevusest põhjustatud väljaminekuiks. Võimalikult tekkiy aasta ülejääk kasustatakse samuti riiklikuks kindlustustegevuseks, kui mitte valitsus seda ei korralda teisiti.

§ 4. Riiklikku kindlustustegevust ning § 3. nimetatud summade valitsemist kontrollivad valitsuse poolt nimetatud revidendid.

§ 5. Käesoleva seaduse lähemad rakendamistingimused korraldatakse määrusega.

§ 6. Selle seadusega tühistatakse sõjakindlustusseadus 6. VI 39.

TAANI.**Seadus taani põllumajanduse abistamiseks.***New Law to Protect Danish Agriculture.*

Ühenduses inglise naela langemisega esitas taani põllutöominister 7. XI 39 Folketing'ile seaduseelnõu riiklikuks põllumajanduse abistamiseks kursikahjude vastu. Seaduseelnõu kohaselt makstakse Riigikassast kuni jaanuarini 1940. a. peekoni, või, piimakonservide ja muude ainete väljaveole 6% juurde. Väljamaks toimub nädalate-viisi. Põllutöoministril on õigus tasuda Tkr. 2.— igal 100 kg sisseveetava söötvilja veokulude kattelks. Seadus jõustub avaldamisega.

Seaduse juures antud seletuskirjas öeldakse, et sõja algusest saadik, mil inglise naela

kursis langes ning veokulude ja kindlustuspreemiade hinnad tunduvalt tõusid, on vajalik juurdemaks väliskaubanduse säilitamiseks. Mainitakse, et väljaveetavate saaduste hinnad on endised. On tõusnud sisseveetavate söötviljade hind kuni 65% ja just veokulude ning kindlustuspreemiade tõttu. Et aga väljaveetavate põllumajandussaaduste tootmiskuludest kuni 60% moodustavad sisseveetavad söötained, on arusaadav tõsine olukord mitte üksi põllumajanduses, vaid ka kogu rahvamajanduses.

Tugev munahinna tõus Taanis. — Market Rise in Danish Egg Prices.

Viimase nädala munahind tõusis 24 ööri, jõudes 190 ööriks kg-kt. Hinnatõus on tingitud munade vähesusest Taani turul. M. a. sama nädala hind oli 170 ööri kg. Teadjad ringkonnad arvavad, et munade vähesuse ma-

dalseis on ületatud. Munade vähesus on tingitud suurest kanade tapmisest, mis järgnes sõja puhkemisel söötainete hindade kallinemise tõttu.

NORRA.**Norra riiklik viljakeskus ostab väliskaera.***Norwegian State Grain Board Purchasing Foreign Oats.*

Kaerapuuduse ja pideva hinnatõusu tõttu on Norra riiklik viljakeskus otsustanud osta välismaalt suuremal kogusel kaera.

HOLLAND.**Veiste arv sept. 1939. a. Hollandis.***Dutch Cattle Census, September 1939.*

Algemeen Handelsblad'i andmeid andis veiste loendus sept. 1939. a. järgmisi tulemusi võrreldes mai kolmanda nädala vastavate arvudega:

vasikad alla 1 a.	498 000	520 000
mullikad üle 1 a.	591 000	550 000
piimalehmad	1 565 000	1 566 000
nuumveised	94 000	117 000
nuumvasikad	29 000	25 000
sugupullid	29 000	38 000

Arvestades veisekasvatuse piiramist loomatoidu vähesuse tõttu on vähenemine 2 816 000 loomalt mais 2 733 000 loomale sept. normaalne. Juurdekasv on väiksem kui tapete arv. Samal põhjusel on märgata ka vanemate piimalehmade kauemat hoidmist kui normaalseis olukorras, mispärast piimalehmade arv jäi sept. peagu mai tasemele.

Põllumajandussaaduste tagavaru Hollandis. — Holland's Agricultural Supplies.

Sept. esimesel nädalal talunike juures korraldatud loendusel selgub, et Hollandi talunikel on tagavaraks 1 434 milj. tn. rukist, kaunvilja ja loomasõta.

K. a. mais oli 124 000 ha, põldu nisu, 225 000 ha rukist, 41 000 ha otra, 163 000 ha kaera, 11 000 ha põldube, 43 000 ha kaunvilja

ja 60 000 ha ube. Sept. loendati nimetatud saaduste tagavarad järgmiste tulemustega (tuh. tn.): nisu 367,8, nisu, denatureeritud 0,9, rukis 427,6, rukis, denatureeritud 4,1, oder 113,8, kaer 319,9, põldoad 28,6, kaunvili 104,6, oad 11,7, teised seemned 21,8, segaloomasõtt 13,6, jõutoit 19,7.

PRANTSUSE. Munade hinna tõus Prantsuses. — Rise in French Egg Prices.

Värskete munade vähesus Pariisi munade huigiturul põhjustas munade hinna tõusu 100

fr. 1000 tk-lt. Uueks hinnaks kujunes seega 990 fr. 1000 tk. Ka või turuhind on tõusnud.

BELGIA. Belgia väljaveolubade kehtivusaega pikendati ühele kuule.*Belgian Export Permits Prolonged for One Month.*

Väljaveolubade korra kehtimapanekuga Belgias määrati kindlaks tähtaeg, mille möödumisel kasutamata-jäänud litsents kaotas kehtivuse. Seks tähtajaks oli 15 päeva arva tes litsentsi väljaandmisest.

Arvestades raskusi, milliseid tekkis lühikese kestusaja tõttu, pikendas kontingentide ja litsentside peatalitus litsentside kehtivust ühele kuule.

TÜRGI.**Optimism paberi muretsemises Türgis.***Optimistic Outlook for Turkish Paper Production.*

Türgi senine paberi sissevedu omas välis-kaubanduses olulist osatähtsust. Nüüd on asutud ühe tselluloosi- ja kahe paberivabriku ehitamisele, et omafoodanguga vähendada paberi sissevedu. Türgi paberitarvitus suureneb pidevalt, mis on ühenduses kultuuri leviku ja tõusuga. Türgi paberitarvitus tõusis 1933. a. 19 600 tn-lt 30 500 tn-le 1938. a.

Izmiri paberivabriku tootmisvõimeks on

nähtud ette 12 000 tn. Ühtlasi on asutud ka normima paberit, mis senise sisseveo tõttu oli väga mitmelaadne.

Omaette probleemiks on toormaterjaliküsimus. Türgis on metsa, kuid puudub parvetamiseks odav veete ning maanteed on sama hästi kui olematud. Vaatamata kõigele ollakse optimistlikud, ning loodetakse lähemal ajal näha paberi sisseveo tunduvalt vähenemist.

BRASIILIA. Rekordne kohvi väljavedu Brasiiliast. — Brazil's Record Coffee Exports.

Oktoobris 1939 saavutas kohvi väljavedu Brasiiliast 1915. a. saadik seni olemata ulatuse. Kohvi eksporditi 21 milj. kotti.